

Léčba akutní bolesti – proč a jak začít pracovat v týmu
MUDr. Viktor Kubricht
Royal Victoria Hospital Belfast, GB

Tým určený pro léčbu akutní (pooperační) bolesti (Acute pain service), dále APS, jeho založení, personální obsazení, náplň práce, vzdělání a otázky kolem jeho opodstatnění jsou tématem prezentace „Léčba akutní bolesti - proč a jak začít pracovat v týmu“.

První práce o potřebě určité organizace v léčbě akutní bolesti a návrhy na zakládání specializovaných pracovních skupin se objevují v literatuře od počátku 70. let. První funkční APS zakládají pracoviště v USA, Německu a posléze ve Velké Británii od roku 1985. Celonárodní doporučení odborných společností lze sledovat od počátku devadesátých let. Účinnou léčbu (nejen) akutní bolesti jako jedno ze základních lidských práv uvádí v závěrech svého mimořádného setkání Mezinárodní asociace pro studium bolesti (IASP) ve spolupráci se Světovou zdravotnickou organizací (WHO) v říjnu 2004. V letošním roce vydala i Česká společnost anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny doporučený postup „Léčba akutní pooperační bolesti“, který alespoň otevírá příslušné téma v České republice. S léčbou akutní bolesti více či méně souvisí i řada doporučených indikátorů kvality anesteziologické péče.

Pozice APS je téma stále diskutované, publikuje se množství prací, které prokazují užitečnost APS stejně tak jako řada prací, které ukazují na limity a nevýhody. Současný náhled je poměrně roztržštěný s tím, že převažující názory a data podporují vznik a fungování příslušných pracovních skupin s následným rozkrýváním limitů a nedostatků a navazujícím průběžným zlepšováním zjištěného. Založení a práce APS je tedy dynamickým procesem zavádění léčebných standardů a závazných postupů s využitím moderních metod léčby akutní bolesti, jejich následného hodnocení pomocí auditů a studií a upravování pro potřeby příslušného zdravotnického zařízení.

Založení skupiny pro léčbu bolesti je čistě manažerským rozhodnutím, které musí vzniknout v souhlasu všech zainteresovaných pracovišť a musí jej provázet uvolnění příslušných personálních a finančních zdrojů.

Hlavní náplní práce týmu pro léčbu akutní bolesti je několik na sebe navazujících kroků.

1. Založení týmu, volba jeho struktury, personálního obsazení, vzdělání v léčbě akutní bolesti.
2. Zmapování situace v léčbě bolesti v příslušném zdravotnickém zařízení (správně nastavený audit, monitorování postupů léčby bolesti).
3. Volba technik léčby bolesti, volba monitorování bolesti, nežádoucích účinků léčby a mimořádných příhod spojených s léčbou bolesti, nastavení systému léčby bolesti na příslušných odděleních.
4. Detailní vzdělání oddíleňského personálu.
5. Spuštění léčby akutní bolesti v režii APS.
6. Audit zavedeného systému, porovnání dat před a po zavedení léčby bolesti pod dohledem APS.
7. Úprava postupů na základě výsledků auditu
8. Opakování od bodu 3.